

Sprawozdanie sekretarza generalnego PAU za okres od czerwca 2016 do kwietnia 2017

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od czerwca roku 2016 do końca kwietnia 2017. W sprawozdaniu przedstawione zostaną, poza informacjami ogólnymi, materiały dostarczone przez poszczególne Wydziały i Komisje Polskiej Akademii Umiejętności.

Informacje ogólne

W skład korporacji Polskiej Akademii Umiejętności wchodzi 138 członków krajowych czynnych, 166 członków krajowych korespondentów oraz 182 członków zagranicznych. Po śmierci księdza kardynała Franciszka Macharskiego Akademia nie ma już członków honorowych. Tegoroczne wybory – zakończone przed przerwą – głosowaniem podczas Walnego Zgromadzenia PAU wyłoniły 11 członków czynnych, 11 nowych członków korespondentów oraz 7 członków zagranicznych. Dyplomy nowo wybranym członkom zostaną wręczone tradycyjnie podczas jesiennego Uroczystego Posiedzenia Naukowego Akademii w listopadzie br.

W roku sprawozdawczym na zawsze odeszli od nas:

Ks. kard. Franciszek Macharski – członek honorowy, zmarł 2.08.2016 r.

Z Wydziału II

Prof. Andrzej Żaki – członek zagraniczny, zmarł 4.01.2017 r.

Prof. Józef Modrzejewski Méléze – członek zagraniczny, zmarł 29.01.2017 r.

Prof. Andrzej Tomczak – członek czynny, zmarł 8.02.2017 r.

Prof. Zbigniew Brzeziński – członek zagraniczny, zmarł 26.05.2017 r.

Prof. Jan Małecki – członek czynny, zmarł 12.06.2017 r.

Z Wydziału III

Prof. Siegmund Brandt – członek zagraniczny, zmarł 28.08.2016 r.

Prof. Adam Bielański – członek czynny, zmarł 4.09.2016 r.
 Prof. Andrzej Hryniewicz – członek czynny, zmarł 13.10.2016 r.
 Prof. Bolesław Szafirski – członek korespondent, zmarł 6.11.2016 r.
 Prof. Roman Pampuch – członek czynny, zmarł 13.02.2017 r.
 Prof. Wiesław Czyż – członek czynny, zmarł 8.04.2017 r.

Z Wydziału IV

Prof. Krzysztof Bieniarz – członek korespondent, zmarł 25.07.2016 r.
 Prof. Andrzej Tarkowski – członek czynny, zmarł 23.09.2016 r.
 Prof. Aleksander Koj – członek czynny, zmarł 29.12.2016 r.
 Prof. Jerzy Znosko – członek czynny, zmarł 11.01.2017 r.
 Prof. Jerzy Vetulani – członek czynny, zmarł 6.04.2017 r.
 Prof. Stanisław Przystalski – członek czynny, zmarł 22.04.2017 r.

Z Wydziału V

Prof. Krzysztof Wędzony – członek korespondent, zmarł 19.11.2016 r.
 Prof. Mariusz Żydowo – członek czynny, zmarł 30.04.2017 r.

Z Wydziału VI

Andrzej Wajda – członek czynny, zmarł 9.10.2016 r.
 Stanisław Skrowaczewski – członek zagraniczny, zmarł 21.02.2017 r.

Działalność Wydziałów, Komisji i Stacji

Polska Akademia Umiejętności składa się z 6 Wydziałów. Liczbę członków poszczególnych Wydziałów oraz liczbę odbytych posiedzeń naukowych przedstawia tabela I (por. też s. 101–102).

Tabela I. Wydziały PAU
 Table I. Classes of the Academy of Arts and Sciences (PAU)

Wydział Class	Liczba członków czynnych Number of regular members	Liczba członków korespondentów Number of corresponding members	Liczba członków zagranicznych Number of foreign members	Liczba posiedzeń naukowych Number of scientific meetings
Wydział I Filologiczny Class I: Philology	23	29	37	7

Wydział II Historyczno-Filozoficzny Class II: History and Philosophy	25	36	32	5
Wydział III Nauk Ścisłych i Technicznych Class III: Sciences and Technology	23	30	38	–
Wydział IV Przyrodniczy Class IV: Natural Sciences	22	38	32	1
Wydział V Lekarski Class V: Medicine	26	30	39	1
Wydział VI Twórczości Artystycznej Class VI: Artistic Creativity	23	–	4	3
Razem Total	139	166	182	17
Całkowita liczba członków Total numer of members	487			

Zaprezentowane liczby pokazują, że podobnie jak w latach poprzednich aktywność Wydziałów PAU była zróżnicowana. Posiedzenia Wydziałów „humanistycznych”, czyli Wydziału I i II odbywają się często i regularnie. Posiedzenia pozostałych Wydziałów są nieregularne lub nie odbywają się wcale. Myślę, że zróżnicowanie to jest uzasadnione i wynika ze specyfiki Wydziałów. Aktywność Wydziałów ścisłych i przyrodniczych przejawia się w nieco inny sposób. Wydziały te organizują konferencje, sesje, a nawet szkoły, często o zasięgu międzynarodowym. Podczas tych spotkań naukowych wygłaszane są liczne referaty, prezentowane są również tzw. doniesienia plakatowe, przygotowywane przez młodych pracowników naukowych. Ten ostatni element aktywności uważam za szczególnie cenny dla Akademii.

W ramach PAU działa 37 Komisji. Komisje te dzielą się na Wydziałowe i Międzywydziałowe. Wydział I Filologiczny koordynuje prace 4 Komisji, zaś Wydział II Historyczno-Filozoficzny – 10. Przy Wydziale III Nauk Ścisłych i Technicznych działają 3 Komisje, a przy Wydziale IV Przyrodniczym – 5. Pozostałe Wydziały nie powołały dotychczas żadnej Komisji. W okresie sprawozdawczym zostały utworzone 2 nowe Komisje Wydziału II: Komisja Archeologii Krajów Śródziemnomorskich, której prze-

wodniczącą została wybrana prof. Ewdoksia Papuci-Władyka, i Komisja Medioznawcza – przewodniczącym został prof. Maciej Kawka.

Komisje Międzywydziałowe podlegają Radzie PAU; działa ich obecnie 16, w tym 4 w Katowicach, 1 we Wrocławiu i 1 w Gdańsku. Działalność Komisji, podobnie jak Wydziałów, jest silnie zróżnicowana i pozostaje w związku z dziedziną wiedzy, jaką dana Komisja reprezentuje. Tabele II–VI ukazują działalność Komisji.

Tabela II. Komisje Wydziału I Filologicznego PAU
Table II. Commissions of Class I

Komisja Commission	Posiedzenia naukowe Scientific meetings	Sesje naukowe Scientific sessions
Komisja Filologii Klasycznej Commission on Classical Philology	7	–
Komisja Neofilologiczna Commission on Modern Languages	7	–
Komisja Kultury Słowian Commission on Slavonic Culture	8	–
Komisja Historii Sztuki Commission on Art History	7	1

Tabela III. Komisje Wydziału II Historyczno-Filozoficznego PAU
Table III. Commissions of Class II

Komisja Commission	Posiedzenia naukowe Scientific meetings	Sesje naukowe Scientific sessions
Komisja Środkowoeuropejska Commission on Central Europe	8	1
Komisja Wschodnioeuropejska Commission on Eastern Europe	–	2
Komisja Prawnicza Commission on Law	3	–
Komisja Historii i Kultury Żydów Commission on the History and Culture of Jews	7	–
Komisja Prehistorii Karpat Commission on the Prehistory of the Carpathians	5	–

Komisja Nauk Ekonomicznych Commission on Economic Sciences	2	–
Komisja Etnograficzna Commission on Ethnography	5	1
Komisja Historii Wojen i Wojskowości Commission on the History of Wars and Military Science	8	–
Komisja Archeologii Krajów Śródziemnomorskich Commission on Archaeology of Mediterranean Countries	4	–
Komisja Medjoznawcza Commission on Media Studies	1	–

Tabela IV. Komisje Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych PAU
Table IV. Commissions of Class III

Komisja Commissions	Posiedzenia naukowe Scientific meetings	Sesje naukowe Scientific sessions
Komisja Astrofizyki Commission on Astrophysics	7	–
Komisja Nauk Technicznych Commission on Technical Sciences	8	1
Komisja Układów Złożonych Commission on Complex Systems	6	–

Tabela V. Komisje Wydziału IV Przyrodniczego PAU
Table V. Commissions of Class IV

Komisja Commission	Posiedzenia naukowe Scientific meetings	Sesje naukowe Scientific sessions
Komisja Geoinformatyki Commission on Geoinformatics	7	–
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu Commission on Quaternary Palaeogeography	5	2
Komisja Biologii Rozwoju Commission on Development Biology	2	–

Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych Commission on Agricultural, Forest, and Veterinary Sciences	2	–
Komisja Geograficzna Commission on Geography	7	1

Tabela VI. Komisje międzywydziałowe PAU
Table VI. Inter-Class Commissions

Komisja Commission	Posiedzenia naukowe Scientific meetings	Sesje naukowe Scientific sessions
Komisja Historii Nauki Commission on the History of Science	9	–
Komisja Spraw Europejskich Commission on European Matters	3	–
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych Commission on Threats to Civilization	5	–
Komisja Filozofii Nauk Commission on the Philosophy of Sciences	8	–
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych Commission on the Evaluation of Textbooks	7	–
Komisja PAU do Badań Diaspory Polskiej Commission for the Studies on the Polish Diaspora	6	–
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU we Wrocławiu Commission on Natural Sciences and Medicine in Wrocław	4	–
Komisja Antropologiczna Commission on Anthropology	1	–
Komisja Ergonomii Commission on Ergonomics	4	1

Komisja Zarządzania Kulturą i Mediami Commission on Culture and Media Management	5	–
Komisja Historii Śląska w Katowicach Commission on Silesian History in Katowice	1	–
Komisja Nauk Matematycznych w Katowicach Commission on Mathematical Sciences in Katowice	1	–
Komisja Nauk Przyrodniczych w Katowicach Commission on Natural Sciences in Katowice	1	–
Komisja Prawnicza w Katowicach Commission on Law in Katowice	3	1
Komisja Kaszubska w Gdańsku Kashubian Commission in Gdańsk	–	–
Polska Grupa CIHEC Polish CIHEC Subcommittee Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée	–	–

Pełne dane obrazujące aktywność Komisji PAU zostały zamieszczone w niniejszym „Roczniku” na s. 103–132. Znajdują się tam zarówno informacje o władzach Komisji, jak i szczegółowy spis zaprezentowanych referatów i wykładów. W tym roku po raz pierwszy publikujemy tam również wszystkie nadesłane streszczenia prac/wykładów, przedstawionych podczas spotkań Komisji.

Poza Wydziałami i Komisjami w strukturze Polskiej Akademii Umiejętności znajdują się dwie Stacje Naukowe. Stacja Naukowa w Katowicach i Stacja Naukowa w Gdańsku. Aktywność naukowa obu Stacji jest więcej niż zadowalająca. Dużą aktywność wykazują również Komisje działające poza Krakowem: Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU we Wrocławiu, Wszechnica Naukowo-Kulturalna w Gliwicach oraz Wszechnica PAU w Katowicach (por. s. 133–135).

Konferencje, sesje i przedsięwzięcia cykliczne

Bardzo ważnym elementem działalności PAU są konferencje i sesje naukowe. W okresie sprawozdawczym PAU zorganizowała lub współorganizowała 24 sesje i konferencje naukowe. 10 z tych konferencji miało charakter międzynarodowy. Spis wszystkich konferencji i sesji naukowych PAU przedstawiają poniższe zestawienia. Sesje zostały zgrupowane w następującym układzie: konferencje organizowane przez PAU, współorganizowane przez PAU (z udziałem innych podmiotów, głównie – co oczywiste – Uniwersytetu Jagiellońskiego), organizowane przez Wydziały PAU i w końcu organizowane przez Komisje PAU. Konferencje o zasięgu międzynarodowym zaznaczono*.

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ PAU SESSIONS ORGANISED BY PAU

***17–18.06.2016**

Konferencja: *Polacy w nauce światowej*

Organizator: Polska Akademia Umiejętności

***29–30.09.2016, Biblioteka Polska w Paryżu**

Konferencja: *Paris–Cracovie – Objectif Commun/Paryż–Kraków – wspólny cel*

Organizator: Polska Akademia Umiejętności

19–21.11.2016, Tomaszowice

IV Debata PAU: *Finansowanie nauki*

Organizator: Polska Akademia Umiejętności

SESJE WSPÓLORGANIZOWANE PRZEZ PAU SESSIONS CO-ORGANISED BY PAU

***6–7.06.2016**

Konferencja: *American Ethnicity and East European Immigration*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Urząd Miasta Krakowa

***12–28.06.2016**

XIV Konferencja „Przywracanie zapomnianej historii”: *Wyobrażenia o Europie Środkowo-Wschodniej w angielskich podręcznikach akademickich*

Organizator: Fundacja Przestrzeni Obywatelskiej i Polityki Społecznej

Współorganizatorzy: Narodowe Centrum Kultury, Muzeum Historii Polski, Studium Europy Wschodniej – Uniwersytet Warszawski, Polska Akademia Umiejętności, Georgetown University – Waszyngton

***25.07.2016**

Konferencja naukowa: *Particle Production in Hadronic Collisions*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński

30.09.2016

III Konferencja Estreicherowska w 110. rocznicę urodzin Karola Estreichera jr.

Organizatorzy: Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, Polska Akademia Umiejętności

***31.10.2016, Montreal**

Międzynarodowe sympozjum naukowe: *Gombrowicz Bewildered/Gombrowicz désemparé*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Polski Instytut Naukowy w Kanadzie, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Ottawie

***28.11.2016**

Warsztaty: *Polish-French Workshop on Life Sciences*

Organizatorzy: Konsulat Generalny Republiki Francuskiej w Krakowie, Polska Akademia Umiejętności, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

***5–7.12.2016**

Warsztaty: *Workshop on QCD and Diffraction – Saturation 1000+*

Organizatorzy: Instytut Fizyki Jądrowej PAN, Uniwersytet Jagielloński, Polska Akademia Umiejętności

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁY PAU
SESSIONS ORGANISED BY PAU CLASSES

28.09.2016

Sesja naukowa: *Sandomierz – miasto niespełnionych nadziei. W 730. rocznicę lokacji miejskiej*

Organizator: Wydział II Historyczno-Filozoficzny PAU

21.11.2016

Debata z okazji 100. rocznicy wydania przez monarchów Niemiec i Austro-Węgier Aktu 5 listopada 1916

Organizator: Wydział II Historyczno-Filozoficzny PAU

15.12.2016

Sesja naukowa: *Gerard Labuda – pierwszy prezes odrodzonej PAU. W stulecie urodzin*

Organizator: Wydział II Historyczno-Filozoficzny PAU

21.04.2017

Interdyscyplinarne sympozjum poświęcone pamięci profesor Jolanty Rokoszowej w 20. rocznicę śmierci: *Fenomen milczenia w kulturze i języku*

Organizator: Wydział I Filologiczny PAU

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ KOMISJE PAU
I STACJE NAUKOWE PAU
SESSIONS ORGANISED BY PAU COMMISSIONS
AND SCIENTIFIC STATIONS

22–23.09.2016, Katowice

Konferencja naukowa: *Między Śląskiem a Wileńszczyzną*

Organizatorzy: Uniwersytet Śląski w Katowicach, Stacja Naukowa PAU w Katowicach, Biblioteka Śląska w Katowicach

12–13.10.2016

Konferencja naukowa: *Tożsamość i samoidentyfikacja bałkańskich narodów, mniejszości etnicznych i religijnych po rozpadzie Jugosławii. Historia – polityka – kultura – język – media*

Organizatorzy: Komisja Środkowoeuropejska PAU, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

4.11.2016

Sympozjum naukowe: *Ergonomia w produkcji, przetwarzaniu i dystrybucji surowców biologicznych*

Organizator: Komisja Ergonomii PAU

***1–2.12.2016**

Polsko-czesko-słowacka konferencja naukowa: *Zima w mieście. Różne oblicza kultury miasta*

Organizatorzy: Komisja Etnograficzna PAU, Pracownia Etnologii w Krakowie Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego

17.12.2016

Konferencja naukowa: *Sprawa mordu na profesorach lwowskich nadal jest otwarta*

Organizatorzy: Uniwersytet Jagielloński, Komisja Wschodnioeuropejska PAU

17.02.2017

Sesja naukowa: *Badania archeologiczne i z zakresu archeologii środowiskowej w Rozprzy w Polsce środkowej*

Organizator: Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU

3.03.2017, Katowice

Sesja naukowa: *Sędzia a Konstytucja. Kryzys sądownictwa konstytucyjnego a rozproszona kontrola zgodności prawa z Konstytucją RP*

Organizatorzy: Wydział Prawa i Administracji UŚ, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Krajowa Rada Sądownictwa, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych, Rzecznik Praw Obywatelskich, Komisja Prawnicza PAU w Katowicach

9.03.2017

Sesja naukowa: *Karpacka*

Organizatorzy: Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU, Komisja Geograficzna PAU

5.04.2017

IX „Spotkanie z Karłą” poświęcone działalności dobroczynnej i charytatywnej Karoliny Lanckorońskiej

Organizator: Komisja Historii Sztuki PAU

***28–30.04.2017, Gorlice, Kraków, Jaworzno, Legnica**

Obchody 70. rocznicy akcji „Wisła”: *Łemkowie, 1947–2017*

Organizator: Komisja Wschodnioeuropejska PAU

Trzeba też wspomnieć o otwartych dla szerszej publiczności spotkaniach cyklicznych: koordynowanym przez prezesa Seminarium PAU „Patriotyzm wczoraj i dziś” oraz organizowanej przez redaktora Mariana Nowego oraz śp. prof. Jerzego Vetulaniego Kawiarni Naukowej. W końcu warto zaznaczyć, iż w roku sprawozdawczym odbyła się czwarta już Debata PAU, poświęcona tym razem finansowaniu badań naukowych.

Działalność naukowa

Działalność badawcza PAU to głównie realizacja rozmaitych typów projektów badawczych, tzw. grantów. W roku sprawozdawczym 4 projekty zostały z sukcesem zakończone, 13 jest w trakcie realizacji, a 4 zostały przyznane. Cztery kolejne tabele (VII–X) przedstawiają listę projektów finansowanych przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (5 projektów), Narodowe Centrum Nauki (4 projekty), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (6 projektów) oraz Senat RP (2 projekty).

Tabela VII. Projekty badawcze realizowane
w PAU – NPRHTable VII. Research projects carried out
by PAU – National Programme for the Development of Humanities

Inwentaryzacja materiałów historycznych dotyczących emigracji polskiej w XIX wieku ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego wraz z edycją źródłową wybranych materiałów	Dr hab. Janusz Pezda	31.01.2012– 30.01.2017 60 miesięcy przedłużono do 28.02.2017 61 miesięcy	zakończony completed
Zapomniane pomniki cywilizacji europejskiej. Spuścizna aktowa I Rzeczypospolitej w archiwach państw powstałych po rozpadzie ZSRR. Ze szczególnym uwzględnieniem zespołów ksiąg sądowych (do 1831 r.) w zasobach archiwalnych Ukrainy	Dr Mariusz Machynia	08.03.2013 – 07.03.2018 60 miesięcy	realizowany in progress
Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego	Mgr Lucyna Pyrzowska	20.05.2013 – 19.05.2018 60 miesięcy	realizowany in progress
Akta grodzkie i ziemskie z terenu dawnych województw krakowskiego i sandomierskiego. Edycja krytyczna ksiąg sądowych z XIV–XV wieku	Dr hab. Jan Wroniszewski, prof. UMK	20.08.2014– 19.08.2019 60 miesięcy	realizowany in progress
Opracowanie naukowe zbiorów rzeźby, malarstwa, miniatur i grafiki Towarzystwa Historyczno-Literackiego / Biblioteki Polskiej w Paryżu, w oparciu o prace inwentaryzacyjne i w połączeniu z wydaniem katalogów najciekawszych materiałów	Dr Anna Czarnocka	07.07.2014– 06.07.2019 60 miesięcy	realizowany in progress

Tabela VIII. Projekty badawcze realizowane w PAU – NCN
Table VIII. Research projects carried out by PAU – National Centre of Science

Badanie procesu hadronizacji poprzez analizę korelacji międzycząstkowych	Prof. dr hab. Andrzej Białas	05.03.2014–04.03.2017 36 miesięcy przedłużono do 4.12.2017 44 miesiące	realizowany in progress
Problem utworów osieroconych wobec pamięci kulturowej na przykładzie piśmiennictwa wybranych żydowskich filozofów i filologów z Uniwersytetu Jagiellońskiego (1918–1939)	Mgr Anna Dorota Smywińska-Pohl	26.01.2014–25.01.2018 48 miesięcy	realizowany in progress
Inwentarz rękopisów Archiwum Kapituły Kolegiackiej i Katedry Sandomierskiej, t. II	Prof. Feliks Kiryk	20.01.2016–19.01.2018 24 miesiące	realizowany in progress
Zachodnie Bałkany – alternatywna droga neolityzacji Europy	Prof. Janusz K. Kozłowski	2.06.2016–1.06.2019 36 miesięcy	realizowany in progress

Tabela IX. Projekty badawcze realizowane w PAU – MKiDN
Table IX. Research projects carried out by PAU – Ministry of Culture and National Heritage

PAUart. Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności – etap 3. Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego	Mgr Joanna Dziewulska	1.06.2016 – 31.12.2017 19 miesięcy	realizowany in progress
Ochrona Polskiego Dziedzictwa Archiwalnego w Argentynie Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	Dr Krzysztof Smolana	1.02.2016–31.12.2016 10 miesięcy	zakończony completed

Gombrowicz Bewildered/ Gombrowicz désemparé. Międzynarodowe sympozjum naukowe w Montrealu Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	Mgr Monika Junkiewicz	4.01.2016– 31.12.2016 12 miesięcy	zakończony completed
Dawne fotografie polskich emigrantów z kolekcji artystycznej Biblioteki Polskiej w Paryżu Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	Mgr Anna Michalewicz	1.04.2016– 31.12.2016 8 miesięcy	zakończony completed
75. Konferencja naukowa Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce (PIASA) Nazwa programu: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą Priorytet: brak	Mgr Katarzyna Dzięgło	3.01.2017– 29.12.2017 12 miesięcy	realizowany in progress
Wydanie katalogu XVI-wiecznych rycin ornamentalnych w zbiorach Gabinetu Rycin Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie Nazwa programu: Wspieranie działań muzealnych Priorytet: brak	Mgr Magdalena Adamska	6.03.2017– 29.12.2017 10 miesięcy	realizowany in progress

Tabela X. Projekty badawcze realizowane w PAU – Senat RP
Table X. Research projects carried out by PAU – Polish Senate

Wykupienie koncesji i realizacja nagrobka Wiery Gran na cmentarzu Pantin w Paryżu	Mgr Anna Michalewicz	1.02.2017– 30.09.2017 8 miesięcy	realizowany in progress
V Kongres Polskich Towarzystw Naukowych w świecie „Polska inteligencja w świecie” 17–21 X 2017	Prof. Zygmunt Kolenda	2.01.2017– 31.12.2017 12 miesięcy	realizowany in progress

Poza wymienionymi „klasycznymi” grantami PAU realizuje bezterminowy projekt, finansowany przez Fundację Lanckorońskich. W ramach tego projektu opracowywane są relacje i dokumenty poszczególnych nuncjuszy apostolskich w Polsce od roku 1519 do czasów współczesnych. Każdego roku – zgodnie z umową zawartą z Fundacją – wydawany jest jeden tom serii *Acta Nuntiaturae Polonae*. W roku 2016 zakończyliśmy prace przy digitalizacji wszystkich dotychczas wydanych tomów *Nuncjatur*. W rezultacie wszystkie wydane tomy (jest ich 38) są dostępne w internecie. W połowie 2016 r. rozpoczęliśmy analogiczne prace digitalizacyjne serii źródłowej *Elementa ad Fontium Editiones* (76 tomów) oraz czasopisma „Antemurale” (28 tomów). Ponad połowa tomów tych serii została już zeskanowana i udostępniona.

Działalność wydawnicza

Ważną i integralną częścią aktywności badawczej PAU jest działalność wydawnicza. W roku sprawozdawczym opublikowano: 24 kolejne zeszyty czasopism, 13 tomów wydawnictw seryjnych oraz 4 monografie i książki (łącznie ponad 750 arkuszy wydawniczych). Warto podkreślić, że 11 czasopism PAU udostępniono bezpłatnie na stronach internetowych PAU (m.in. „Rocznik PAU”) oraz na Portalu Czasopism Naukowych Wydawnictwa UJ (pełny wykaz wszystkich wydawnictw PAU por. s. 136–137).

Poza własną działalnością wydawniczą w roku sprawozdawczym Akademia uczestniczyła w wydawaniu 3 czasopism o zasięgu międzynarodowym: „Acta Physica Polonica B”, „The Polish Review”, „Studia Politologica Ucraino-Polona”, oraz czasopisma popularnonaukowego „Wszechświat”. Coraz większym prestiżem cieszy się nasz tygodnik internetowy „PAUza Akademicka”.

Warto dodać, iż spośród czasopism wydawanych lub współwydawanych przez PAU jedno („Acta Physica Polonica B”) znajduje się na tzw. liście A MNiSW, dwa na liście C, a czternaście dalszych na liście B. Stosunkowo najwyższą punktacją mogą się pochwalić czasopisma: „Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica” (12 pkt), „Studia Historiae Scientiarum” (9 pkt) i „Kwartalnik Prawa Prywatnego” (8 pkt) (por. tabela XI).

Tabela XI. Czasopisma PAU na listach A, B i C MNiSW
 Table XI. PAU journals on A, B, and C lists of the Ministry of Science
 and Higher Education

Acta Physica Polonica B*	lista (list) A
Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica	lista B – 12 pkt
Studia Historiae Scientiarum	lista B – 9 pkt
Kwartalnik Prawa Prywatnego	lista B – 8 pkt
Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne	lista B – 7 pkt
Kwartalnik Filozoficzny*	lista B – 7 pkt
Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych	lista B – 7 pkt
Geoinformatica Polonica	lista B – 6 pkt
Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian	Lista B – 6 pkt
Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN	lista B – 6 pkt
Contributions in New World Archaeology	lista B – 6 pkt
Opinie Edukacyjne. Prace Komisji PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	lista B – 5 pkt
Folia Quaternaria	lista B – 5 pkt
Acta Militaria Mediaevalia*	lista B – 3 pkt
Studia Politologica Ucraino-Polona*	lista B – 2 pkt
Folia Historiae Artium*	lista C – 10 pkt
The Polish Review*	lista C – 10 pkt

* czasopisma współwydawane (co-published journals)

Współpraca międzynarodowa

Z roku na rok coraz większego znaczenia nabiera współpraca międzynarodowa PAU. Obecnie Akademia ma podpisane umowy o współpracy z 16 Akademią Nauk oraz innymi jednostkami naukowymi. Najaktywniejsza wymiana osobowa prowadzona jest z: Czeską AN, Słowacką AN oraz Węgierską AN. Dwie nowe umowy o współpracy zostały podpisane z Austriacką Akademią Nauk oraz Lwowskim Uniwersytetem Narodowym im. Iwana Franki. Przygotowywane jest przedłużenie umowy ze Słowacką AN i Węgierską AN (por. poniższe zestawienie).

WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA INTERNATIONAL COOPERATION

- Ukraińska Akademia Nauk/Ukrainian Academy of Sciences
- Słowacka Akademia Nauk/Slovak Academy of Sciences
- Czeska Akademia Nauk/Czech Academy of Sciences
- Węgierska Akademia Nauk/Hungarian Academy of Sciences
- Słoweńska Akademia Nauk/Slovenian Academy of Sciences
- Macedońska Akademia Nauk/Macedonian Academy of Sciences
- Rumuńska Akademia Nauk/Romanian Academy of Sciences
- Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów/European College of Polish and Ukrainian Universities
- Instytut Historii Litwy Republiki Litewskiej/Lithuanian Institute of History
- The ExtreMe Matter Institute
- Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu/Polish Scientific Society in Zhytomir
- The Royal Society of Edinburgh
- Węgierska Akademia Sztuk/Hungarian Academy of Arts
- Biblioteka Naukowa Przykarpacciego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, Ukraina/Scientific Library of The Vasyl Stefanyk Ciscarpathian National University, Ukraine
- Austriacka Akademia Nauk/Austrian Academy of Sciences, **podpisana** w grudniu 2016
- Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki/Ivan Franko National University of Lviv, **podpisana** w lutym 2017

Ponadto PAU jest członkiem dwóch organizacji międzynarodowych: Międzynarodowej Unii Akademii (**UAI**) oraz All European Academies (**ALLEA**). W roku 2016 rozpoczęliśmy ścisłą współpracę w ramach dwóch koordynowanych przez ALLEA programów, a mianowicie programu **SAPEA** oraz **AGATE**. Trzeba w tym miejscu wspomnieć również o współ-

pracy z Polskim Instytutem Naukowym (**PIASA**) w Stanach Zjednoczonych i Polskim Instytutem Naukowym w Kanadzie (**PINK**) w Montrealu. Oba te instytuty mają formalnie status stacji naukowych PAU. Wspólnie z Instytutem w Nowym Jorku wydajemy czasopismo „The Polish Review”, wspólnie z Instytutem w Montrealu organizujemy sesje naukowe w Kanadzie. Ostatnia z nich poświęcona była twórczości Witolda Gombrowicza (sprawozdanie z działalności PINK por. s. 138–140).

Działalność wspomagająca badania naukowe

W taką działalność zaangażowane są trzy jednostki PAU: Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie oraz Fototeka Lanckorońskich.

Biblioteka Naukowa to druga co do wielkości placówka tego typu w naszym mieście. Jej zbiory i dokonania w okresie sprawozdawczym prezentują kolejne tabele.

Tabela XII. Biblioteka Naukowa PAU i PAN
Table XII. The Scientific Library of PAU and PAN

Stan liczbowy zbiorów Biblioteki
Collection of the Library in numbers – 31.12.2016

Liczba druków ogółem Total number of prints w tym: including:	559 562 vol.
wydawnictwa ciągłe periodicals	347 512 vol.
wydawnictwa zwarte monographs	212 050 vol.
Zbiory specjalne ogółem Special collections in total w tym: including:	175 915 vol. i jedn. inw.
stare druki old prints	17 120
rękopisy manuscripts	15 863
dypłomy pergaminowe parchment diplomas	627
druki ulotne occasional prints	11 145

kartografia cartography	12 224
grafika graphics	98 496
rysunki drawings	2 260
ekslibrisy ex librises	14 629
Ogółem liczba zbiorów Total collection amount	735 477 vol. i jedn. inw.

Tabela XIII. Nabytki Biblioteki Naukowej PAU i PAN w 2016 r.
Table XIII. Acquisitions of the Scientific Library of PAU and PAN in 2016

Wymiana Exchange	druków zwartych – 338 monographs wydawnictw ciągłych – 957 periodicals czasopism on-line – 116 tytułów on-line journals Łącznie: 1411 Total:
Dary i zakupy Donations and purchases	druków zwartych – 1036 monographs wydawnictw ciągłych – 764 periodicals Łącznie: 1800 Total:
Dary do zbiorów specjalnych i Gabinetu Rycin Donations to special collections and the Etchings Room	rękopisy – 498 manuscripts rycin – 212 illustrations ekslibrisów – 23 ex librises Łącznie: 733 Total:

Tabela XIV. Udostępnianie zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w 2016 r.
Table XIV. Scientific Library of PAU and PAN: Visits in 2016

Liczba odwiedzin w czytelnich Number of visits in reading-rooms	2029
--	------

Udostępniono: Made available: książki books czasopisma journals	3361 vol. 2247 vol.
rękopisy manuscripts stare druki i atlasy antique books and atlases mikrofilmy microfilms ryciny, fotografie illustrations, photographs kwerendy pisemne surveys of the library holdings	359 jedn. inw. 33 jedn. inw. 756 jedn. 1958 jedn. inw. 154

Warto w tym miejscu podkreślić, iż w roku sprawozdawczym ukończono remont dwóch pięter magazynów bibliotecznych oraz klatki schodowej, łączącej te magazyny. Trzecie, ostatnie piętro tych magazynów zostanie odnowione jeszcze w tym roku. Równocześnie Zarząd PAU podjął decyzję o przeznaczeniu kolejnego pomieszczenia (zlokalizowanego w piwnicy budynku przy ul. Sławkowskiej 17) na dodatkowy magazyn dla Biblioteki PAU i PAN w Krakowie¹.

Archiwum Nauki jest jednostką wspólną Oddziału PAN w Krakowie oraz PAU. Z satysfakcją informuję, iż w czerwcu ubiegłego roku wszedł w życie nowy, długo oczekiwany statut Archiwum Nauki PAN i PAU, podpisany przez prezesa PAN prof. Jerzego Duszyńskiego i prezesa PAU prof. Andrzeja Białasa. W okresie sprawozdawczym jednostka ta zorganizowała 5 wystaw, 4 w pomieszczeniach Archiwum i jedną w siedzibie PAN w Warszawie. Listę wystaw zorganizowanych przez Archiwum prezentuje poniższe zestawienie (sprawozdanie z działalności Archiwum por. s. 141–145).

WYSTAWY ARCHIWUM NAUKI PAN I PAU
EXHIBITIONS OF THE ARCHIVES OF THE SCIENCE OF PAN and PAU

- *Nauka ponad granicami – z zagranicznych kontaktów uczonych polskich w XX w.* Czerwiec–październik 2016.
- *Łącząc miłość nauki z miłością Ojczyzny. Ofiarodawstwo na rzecz Polskiej Akademii Umiejętności*, której towarzyszyła bogato ilustrowana publikacja o tym sa-

¹ Sprawozdanie z działalności Biblioteki zob. „Rocznik Biblioteki PAU i PAN w Krakowie”, T. 62: 2017, s. 285–306.

- mym tytule, zawierająca pierwszą część spisu ofiarodawców na rzecz PAU. Listopad 2016–marzec 2017.
- *Krzysztof Skórczewski. Miedzioryty. Dar dla Gabinetu Rycin* (współorganizowana przez Bibliotekę Naukową PAU i PAN w Krakowie). Maj–czerwiec 2016.
 - *Bogna Krsnanodębska-Gardowska (1900–1986). Grafiki z kolekcji Gabinetu Rycin PAU* (współorganizowana przez Bibliotekę Naukową PAU i PAN w Krakowie). Maj–czerwiec 2017.
 - *Na falach Nilu. Z podróży Walerego Goetla do Afryki*. Wystawa plakatowa przy Gabinetcie Prezesa PAN w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Czerwiec 2016–maj 2017.

Fototeka Lanckorońskich

Fototeka Lanckorońskich stanowi własność PAU od roku 1929. Początkowo znajdowała się ona w stacji PAU w Rzymie, po wojnie została przejęta przez PAN, wreszcie w roku 2005 zwrócono ją PAU. W zbiorach fototeki znajduje się ponad 50 000 fotogramów. Zbiory te są w dalszym ciągu sukcesywnie porządkowane i opracowywane. Trwa również ich digitalizacja. Do końca roku 2016 przygotowano ogółem 800 rekordów opisowych i tyle samo digitalizatów fotografii. W związku ze zbliżającą się 90. rocznicą przekazania Fototeki Polskiej Akademii Umiejętności rozpoczęto przygotowania do wystawy jubileuszowej oraz publikacji przybliżającej historię zbioru fotografii zgromadzonych przez Karola Lanckorońskiego (sprawozdanie z działalności Fototeki por. s. 146).

Biblioteka Polska w Paryżu

Szczególnej uwagi wymaga Biblioteka Polska w Paryżu, stanowiąca współwłasność PAU i paryskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego. W każdym kolejnym roku budżetowym Akademia przekazuje Bibliotece z dotacji MNiSW 1 500 000 zł. Środki te z całą pewnością są niewystarczające. Niestety, prace nad ostatecznym uregulowaniem stanu prawnego i finansowego Biblioteki, prowadzone w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wciąż nie zostały zakończone. W roku sprawozdawczym w PAU realizowane były trzy projekty badawcze, finansowane przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, których celem jest inwentaryzacja materiałów historycznych, druków, zbiorów rzeźby, malarstwa i miniatur znajdujących się w zasobach BPP.

Nagrody, wyróżnienia i stypendia

Tak jak każdego roku, również w roku sprawozdawczym Polska Akademia Umiejętności przyznała wyróżnienia i nagrody. Niewątpliwie najbardziej prestiżową z nich jest Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich. Nagroda

ta, ufundowana przez Władze Województwa Małopolskiego, przyznawana jest za działalność naukową, kulturalną i dobroczynną. W tym roku – ósmym po reaktywacji Nagrody – laureatem został prof. Krzysztof Penderecki. Uroczystość wręczenia Nagrody odbyła się 22.05.2017 r. na Wawelu.

Nagroda im. Tadeusza Browicza przyznawana jest przez PAU na wniosek Wydziału V Lekarskiego. W tym roku przyznano dwie takie Nagrody:

- Prof. dr hab. Krzysztof Książek oraz dr hab. Justyna Miłkuła-Pietrasik z Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu zostali wyróżnieni za cykl 5 publikacji dotyczących badań nad rolą komórek mezotelialnych otrzewnej w rozwoju wewnątrzotrzewnowych przerzutów komórek nowotworowych, natomiast
- dr med. Katarzyna Nazimek (UJ CM) otrzymała nagrodę dla młodych uczonych za cykl prac dotyczących mechanizmów oddziaływania leków przeciwdepresyjnych na odpowiedzi immunologiczne.

Z kolei, Nagroda im. Mariana Mięśowicza przyznawana jest na wniosek Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych. W tym roku nagrodę tę otrzymał prof. Krzysztof Sacha (Instytut Fizyki UJ) za pracę *Modelling spontaneous breaking of time-translation symmetry*, opublikowaną w czasopiśmie „Physical Review A”.

Każdego roku dziesięcioosobowa komisja, pod przewodnictwem prof. Jerzego Wyrozumskiego, przyznaje stypendia Fundacji Lanckorońskich i Fundacji z Brzezia Lanckorońskich. W jej skład, poza przedstawicielami PAU, wchodzi również delegaci pięciu Uniwersytetów (Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego) i dwoje delegatów Fundacji. Stypendia przyznawane są w pięciu dyscyplinach (archeologia śródziemnomorska, filologia klasyczna, historia, historia filozofii i historia sztuki); w roku sprawozdawczym otrzymało je 66 osób, które otrzymały stypendia w roku 2016 (do realizacji w roku bieżącym), oraz informacja o wykorzystaniu środków z poprzedniej edycji konkursu por. s. 147–153. Kolejne wnioski stypendialne zostały rozpatrzone przez komisję w dniu 12 czerwca 2017 (por. s. 154–157).

Powyższe sprawozdanie zostało przyjęte przez Zarząd PAU w dniu 5.06.2017 r. Integralną część tego sprawozdania stanowią załączniki, przedstawione w postaci tabel i zestawień. Sprawozdanie finansowe było przedmiotem obrad Zarządu PAU, Rady PAU oraz Komisji Rewizyjnej. Zostało ono jednomyślnie zaakceptowane przez wymienione gremia. Uzyskało również pozytywną opinię biegłego rewidenta, przygotowaną przez kancelarię PROFIN.

Sekretarz generalny PAU
prof. Szczepan Biliński